

שיחת השבוע

חבר יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

ספרים

תלמוד ירושלמי

עם פירוש ידיד נפש מהדורת לויוב

מהדורה חדשה של התלמוד הירושלמי עם ביאור 'ידיד נפש', מאת הרב יחיאל-אברהם בר-לב, שמאחוריו יצירות תורניות רבות. כלי-עזר ראשון במעלה ללימוד הירושלמי. טל' 054-5653003.

מסע הנשמה

מאת הד"ר שלי גולדברג בהוצאת ראובן מס

עבודה מקיפה בנושא 'נשמת הצדיק ונצחיות נשמה במשנת חב"ד'. המחברת, הידועה בהרצאותיה בענייני חסידות, מגישה כאן מחקר מעמיק בסוגיה זו. עמ' 272. טל' 02-6277863.

המאירים לארץ

מאת הרב ד"ר יצחק אלפסי בהוצאת המאירים הו"ל

תולדות הבעש"ט, המגיד ממזריטש ושבעת אדמו"רי חב"ד. הספר משלב גישה מחקרית ושפה שווה לכל נפש, וכמו-כן מקבץ מתורות האדמו"רים. 404 עמ'. טל' 03-9606018.

כזית השלם

מאת ישראל פינחס באדנער בהוצאת פלדהיים

הלכות רבות קשורות לשיעור 'כזית', אך לאדם מן השורה קשה להעריך את השיעור הזה במזונות מגוונים. בספר מוצגים יותר משלוש-מאות מאכלים ומוצרי מזון בגודל טבעי להמחשת השיעור. 214 עמ'. טל' 02-6513947.

זמני השבוע

ניו-יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
7:47	8:27	7:45	7:31
8:48	9:31	8:39	8:28
פיקי אבות. פרק ד			

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

התרבות האמיתית שלנו

התרבות האמיתית של עם-ישראל נמצאת בכל בית-כנסת שכונתי, שבו יהודים מתכנסים בין מנחה לערבית לשיעור בתורה. זו תרבות שכולה תביעה מתמשכת מהאדם

המחשה בולטת להבדל המהותי בין שתי ה'תרבויות' יש בעמדה המובעת מפי כוהני התרבות של ימינו, שלפיה יש להפריד בין היוצר לבין יצירתו. לכן אין מניעה לנגן יצירות מוזיקליות של גוי אנטישמי, ואין לפסול ספרות של אנשים מושחתים. כביכול היצירה עומדת במנותק מהיוצר. במושגי היהדות אין דבר מקומם מזה. גדולתה של יצירה תורנית נובעת מגדולתו האישית, הערכית והמוסרית, של אותו גדול בישראל שיצר אותה. ככל שהוא מגלם יותר בדמותו את ערכי התורה והקדושה, כן תגדל דבקותם של יהודים בתורתו ובמשנתו.

הניסיון להעמיד בשורה אחת כמה סופרים ומשוררים מהעת החדשה עם הנביאים, חכמי התלמוד, גדולי המוסר והחסידות - יותר כשהוא חצוף וגס-רוח, הוא מעיד על בורות ועל אי-הבנה בסיסית. זה ניסיון להשוות שני עולמות שאין ביניהם שום נקודת חיבור.

עכשיו הזמן

התרבות האמיתית של עם-ישראל אינה נמצאת במזאונים ובהיכלי-שן למיניהם. היא נמצאת בכל בית-כנסת שכונתי, שבו יהודים מתכנסים בין מנחה לערבית לשיעור בתורה. אותם יהודים, שאחרי יום עבודה יושבים ולומדים דף גמרא, הלכות בשולחן ערוך, או מדרשי חז"ל ופרק 'תניא' - הם המשמרים את התרבות המקורית והאמיתית של העם היהודי.

יהודים אלו אינם מחפשים בידור. הם מחפשים אמת. וזו מהות היהדות - החתירה לאמת. יושבים היהודים סביב השולחן ומנסים לחדור לעומק משמעות המילים הקדושות והעתיקות. באותה שעה פניהם קורנות באור רוחני טהור ואמיתי. נפשם מתחברת למקור המים החיים, והם שואבים שפע כוחות רוחניים.

ט"ו באב מסמל את התקצרות הימים והתארכות הלילות, ואת הצורך לפנות יותר זמן ללימוד התורה. זה הזמן לקבוע עוד שיעורי תורה, להגביר את תכיפות ההשתתפות בהם, ולשאוב כוחות.

קובל להניח שאין אדם יכול להסתפק בצרכים חומריים, אלא הוא זקוק למה שמכונה 'תרבות'. אלה הדברים שאמורים כביכול למלא את הנפש ולהעשירה. בשם נחיצותה של ה'תרבות' אנחנו רואים מאבקים של איגודי יוצרים להגדלת תקציביהם, מתוך אזהרות שאם לא יעשה כן, נאבד את תכלית קיומנו, לא פחות.

ההנחה הבסיסית נכונה. אכן, אדם זקוק למנות מזון רוחניות לא פחות משהוא זקוק למזון חומרי. כשם שהגוף דורש מזון באורח קבע, ואם המזון לא יינתן לו יחוש חולשה, גם הנפש שבקרבנו זקוקה למקורות כוח מתחדשים, ובהיעדרם היא נותרת צמאה וחלושה. אולם המזון הרוחני שהנפש משתוקקת לו אינו נמצא כלל וכלל במה שמכונה בימינו 'תרבות'.

זעקת הנביא

עם כל הרצון להימנע מדברים שיכול לנדוף מהם ריח של התנשאות וביטול הזולת, יש מקום לומר את האמת, גם אם היא צורבת. הנביא ירמיה ביטא אמת זו בפסוק קצר (שאותו קראנו בהפטרה לפני כמה שבועות): "אותי עזבו, מקור מים חיים, לחצוב להם בארות, בארות נשברים אשר לא יכילו המים". יש "מקור מים חיים" ויש "בארות נשברים".

מה שמכונה בימינו 'תרבות' אינו אלא סוג מסויים של בידור ובילוי. מין שעשוע, שמטרתו לפרוק מתחים ולגרום הנאה מסויימת. יש 'תרבות מזון', יש 'תרבות פנאי', ויש 'תרבות' בדמות מוזיקה וספרות. בדרך כלל גם אין בדברים האלה מסר ערכי, ומחברי היצירות אף מצהירים שאין לחפש ביצירותיהם מסרים, אלא אמנות ויצירה בלבד.

לעומתה, התרבות היהודית היא אמונה, דרך-חיים, ומערכת ערכים. כל-כולה ההפך מבידור ומבילוי. היא תביעה אחת מתמשכת מהאדם. התפילה היא מאמץ נפשי, לימוד התורה הוא מאמץ מחשבתי, ערכי היהדות מחייבים מאמץ של התגברות על יצרים ועל נטיות טבעיות.

מתוך הצרה נולד הצוהר

ידי תחושת העוני והדלות הוא יכול להגיע אל העושר האמיתי.

שיברון לב רוחני

זו מעלתה של תפילת העני, שמצוקתו גורמת לו לשפוך את נפשו בתפילה לה'. אדם מן השורה נדרש למאמץ כדי לפתוח את ליבו, אולם העני "יבכה במר נפשו תיכף, ואינו צריך לשום התבוננות כלל" (כלשון המובא במאמרי חסידות), ודווקא שיברון-הלב הזה הוא המביא את תפילתו לפני הקב"ה.

כדי להגיע לכך אין צורך להיות עני כפשוטו, חלילה. כל יהודי צריך שיהיו לו שפע והרחבה, כדי שיוכל לעבוד את ה' בשמחה. אולם לשיברון-הלב אפשר להגיע על-ידי התבטלות לפני הקב"ה, כשיהודי חש את עוצם ריחוקו מאור ה' ואת העובדה שגשמייות הגוף והעולם מסתירה את האמת האלוקית. מתוך שיברון-הלב הזה יגיע לאור הגדול, בבחינת "מן המצר קראתי י-ה", ואז "ענני במרחב י-ה".

(תורת מנחם כרך לד, עמ' 304. כרך כא, עמ' 12)

והפריצה הגדולה, את ה'יְשָׁגָה מאוד'.

כך הבעש"ט מפרש גם את הפסוק "עת צרה היא ליעקב וממנה ייוושע" – מתוך הצרה עצמה ("ממנה") צומחת הישועה. זאת על-ידי שהופכים את הצרה ל'צ'הר', מלשון חלון מאיר.

כלי לשפע

כשהאדם נתקל בצרה ובדבר מעיק, עליו לזכור כי הקב"ה הוא תכלית הטוב, ואין רע יורד מלמעלה. ברור שגם הצרה והמצוקה טומנת בתוכה טוב נעלה, ותפקידנו להפיק מתוך הצרה עצמה את נקודת האור ואת הטוב הטמון בה. הגישה הזאת לדברים היא עצמה מסייעת להפוך את הצרה ל'צ'הר'.

הסדר הזה קיים גם בעבודת ה'. כדי להתעלות ולהגיע למדרגה עליונה האדם נדרש לבטל את מציאותו. דווקא על-ידי "ונפשי כעפר לכול תהיה" אפשר להגיע ל"פתח ליבי בתורתך". כל עוד הוא חש שביעות-רצון ממצבו הרוחני, אין הוא כלי לקבלת השפע האלוקי. רק על-

שהתורה מתארת את מעלתה הגדולה של ארץ-ישראל היא אומרת: "ארץ אשר... תמיד עיני ה' אלוקיה בה, מרשית השנה ועד אחרית שנה". המילה 'מראשית' כתובה 'מרשית', בלי א. חז"ל מסבירים ש'רשית' הוא במשמעות של רש ואביון, והתורה רומזת כאן ש"כל שנה שרש"ה (=ענייה) בתחילתה – מתעשרת בסופה".

משמעות הדברים הפשוטה היא, שבתחילת השנה, היינו בראש-השנה, על האדם לחוש תחושת עוני ודלות, להכניע את עצמו ולהתחנן לפני ה'. כאשר עם-ישראל מתחיל את השנה בתחושה של הכנעה ותחנונים, הוא זוכה שהשנה 'מתעשרת בסופה' – שהברכה האלוקית תהיה גלויה ובשפע רב.

"ממנה ייוושע"

הבעש"ט מסביר, שעצם תחושת העוני וההכנעה היא הכלי לקבלת השפע. כך פירש את הפסוק "והיה ראשיתך מצער ואחריתך ישגה מאוד" – עצם המצב של 'מצער' הוא המביא את ההצלחה

מן המעיין מוצאי שבת | מאת הרב אליעזר ברוד

יורדים דרגה

במוצאי שבת אומרים "אל תירא עבדי יעקב". כי בשבת אנו בבחינת 'ישראל', שזו דרגת 'אתהפכא', ואילו במוצאי שבת אנו חוזרים ויורדים לדרגת 'עבדי יעקב', בחינת 'אתכפיא'.

(לקוטי תורה)

כוס לשפע

"כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא" (מן ההבדלה). כל יהודי נקרא 'כוס ישועות', בהיותו כלי וכוס להתגלות החסד העליון, הנקרא 'ישועה', שהוא אור ה' המתפשט בכל יהודי, שיבין וירגיש שאין עוד מלבדו.

(מאמרי אדמו"ר הזקן)

הכוח להאיר את החושך

במוצאי שבת יהודי מברך 'בורא מאורי האש'. הוא יודע שאמנם חשוך בחוץ, אך בכוחו להאיר. כשם שחז"ל מספרים (פסחים נד, א) שבמוצאי שבת נתן הקב"ה דעה באדם הראשון והביא שתי אבנים וטחנן זו בזו ויצא מהן אור. כלומר, אדם הראשון נוכח שבכוחו של האדם להאיר את חושך העולם.

(לקוטי שיחות)

סדר ההבדלה

בסדר ההבדלה מברכים תחילה על הריח ולאחר מכן אומרים 'ייתן לך'. רמז לדבר בתורה בפרשת תולדות (בראשית כז, כז): תחילה נאמר "ראה ריח בני", ולאחר מכן נאמר "ייתן לך האלוקים".

(אור התורה)

איך חוזרים אל החולין

במוצאי שבת אחת ראו חסידים את אדמו"ר הזקן שוכב על הרצפה וקורא בניגון: "פשטתי את כותנתי" – פשטתי את בגדי החול ולבשתי בגדי שבת; "איככה אלבשנה" – כיצד אוכל עכשיו לפשוט את בגדי השבת וללבוש בגדי חול!

שלושה 'לאודווקא'

מקובל שסיפור מהבעל-שם טוב במוצאי שבת הוא סגולה לפרנסה. העיר על כך כ"ק אדמו"ר המהר"ש מליובאוויטש, שיש בזה שלושה 'לאודווקא': לאודווקא במוצאי שבת אלא בכל עת; לאודווקא מהבעל-שם טוב אלא מכל צדיק; ולאודווקא סגולה לפרנסה אלא לכל העניינים.

אמרת השבוע

מעוררי המחלוקת

זמן קצר לאחר הכרתו של הרב אברהם יהודה-לייב שווארץ לרבה של ברגס שבבונגריה פרצה בקהילה מחלוקת קשה בעקבות מינוי חזן לבית הכנסת. התברר לרב כי מאחורי המחלוקת עומדים כמה חייטים וסנדלרים, שמעסיקים את עצמם בוויכוחי סרק על חזנים וחזנות.

כשעלה הרב לשאת את דרשתו אמר: "התורה מספרת על בני-ישראל במדבר שעוררו מחלוקת בעניינים רבים – בענייני מים ובשר, בצלים ושומים, ואף על הכהונה ערערו; אך מעולם לא מצאנו מחלוקת על ענייני חזנים. כיצד אירע הנס הזה?"

"אלא שהתורה אומרת: 'שמלתך לא בלתה מעליך ורגלך לא בצקה', ועליכן לא היו זקוקים לחייטים וסנדלרים; ובאין חייטים וסנדלרים במחנה ישראל, לא היה מי שיעורר מחלוקת על טיבם של החזנים..."

הדירה תפוסה

ימים קשים מנשוא עברו על רבי לוי-יצחק שניאורסון, אביו של הרבי מליובאוויטש. עד לא מכבר היה רב העיר יקטרינוסלב וניהל את עדתו ברמה, על-אף רדיפות השלטונות. הוא עמד כסלע איתן נגד הגזרות ועודד את בני קהילתו לשמור על יהדותם במסירות נפש.

לאחר שלא נרתע מהאזהרות ומחייבים, עצרה אותו הנ"ק"ו"ד, המשטרה החשאית של רוסיה. חודשים רבים בילה בתא-כלא, בחברת פושעים. הוא גם נכלא כמה פעמים בציון, בניסיון לשבור את רוחו. הרב גם נשמר שלא להכניס לפיו מזון שאינו כשר, ולכן סבל מרעב.

החוקרים ניסו להוכיח כי הוא עסק בפעילות נגד השלטון, וטפלו עליו האשמות-שווא, אולם הרב עמד בתוקף על גרסתו, ולא הסכים להודות בדברים שלא עשה. בסופו של דבר גזרו עליו חמש שנות גלות בצ'אלי. בעיירה נידחת זו בקזחסטן, אמרו בליבם, יהיה בודד ונטול השפעה על הציבור.

לאחר מסע קשה ומייגע הגיע רבי לוי-יצחק לצ'אלי. זו הייתה עיירה בוצית, מלאה יתושים ומחלות. גם יהודים כמעט לא היו שם, והאפשרות להשיג מזון ודירת מגורים הייתה קשה מאוד. עבר זמן, ואשתו, הרבנית חנה, הצליחה להגיע למקום, והחלה לפעול במרץ להיטיב את תנאיהם, עד שהשיגה דירת-חדר שבה יוכלו להתגורר.

אולם מצב הדירי בעיירה נעשה קשה יותר ויותר. מספר הפליטים והגולים גדל, והדירות לא יכלו להכיל אותם. לפיכך הוציאו השלטונות הוראה כי כל הדירות יאוכלסו מחדש, ובכל חדר יתגוררו תושבים על-פי גודלו.

הרב והרבנית נקלעו לצרה. על-פי ההוראות החדשות, דירת-החדר שלהם אמורה להכיל חמישה אנשים. הם ידעו שלא ירחק היום ולתוך חדרם יכנסו עוד שלוש נפשות.

ההצלה באה במפתיע. מנהל מחלקת הדירי מטעם השלטונות היה מהנדס נוצרי. הוא היה מלומד בתחום המתמטיקה, וכתב כמה ספרים בנושא, ולכן העריך מאוד את אישיותו של הרב. מפעם לפעם אף היה משוחח עם הרב בסוגיות מתמטיות והתפעל ממנו עמוקות. עתה גמל להם טובה, והחליט להתעלם מהשטח הפנוי שבחדרם ולא

לשלוח לשם דיירים אחרים.

אולם לא ארכו הימים, ובתה של בעלת הבית החלה להגיש בקשות חוזרות ונשנות אל מנהל מחלקת הדירות, ותבעה לאפשר לה ולשני ילדיה להיכנס לדירתם של הזוג שניאורסון. היא אף העירה בתוקף כי יהודי שהוגלה מחזיק

חדר גדול כזה, בעוד היא, פרולטרית אמיתית וגם קומוניסטית, חיה בתנאים גרועים. עוד הוסיפה כי היא חפצה דווקא בחדר הזה בהיותו קרוב למגורי אימה.

למנהל לא הייתה ברירה והוא נאלץ להוציא צו המאשר להכניס דיירים

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוד

יסורי משיח

מה צדיקים סובלים לעיתים ייסורים? יש הסבר שהקב"ה מנסה דווקא את הצדיקים, כדי להביאם למדרגה עליונה יותר. כמו-כן נאמר שייסורים של צדיקים באים לכפר על הדור. וכך נאמר בגמרא (שבת לגב): "בזמן שצדיקים בדור - צדיקים נתפסים על הדור; אין צדיקים בדור - תינוקות של בית-רבן נתפסים על הדור".

אם כך נאמר על צדיקים בכלל, על המשיח נאמרו הדברים במשנה תוקף. במקומות רבים נאמר, שהמשיח מקבל עליו ייסורים קשים, כדי להסיר את הקטרוג מאת דורו. כך נאמר במדרש (תהילים פט"ז, ד): "שלושה חלקים נחלקו הייסורים - אחד נטלו אבות-העולם; אחד דורו של שמד; ואחד מלך המשיח". כמו-כן יש פרקים בתהילים שניעים זמירות ישראל מבכה בהם את ייסוריו ואת סבלו של המשיח. חז"ל גם אמרו (סנהדרין צגב), על הפסוק "והריחו ביראת ה'" - "מלמד שהטעינו מצוות וייסורים כרחיים".

חולינו הוא נשא

כאשר שאל רבי יהושע בן-לוי את אליהו הנביא כיצד יוכל לזהות את המשיח (סנהדרין צחא), ענה לו אליהו שהוא יושב בין "עניים סובלי חולאים". בהמשך הסוגיה הגמרא דנה באפשרות שמישהו מבני אותו דור הוא המשיח, והיא נוקבת בשמו של "רבינו הקדוש" (רבי יהודה הנשיא). מדוע דווקא הוא? רש"י מציין שתי תכונות שהיו בו: "סובל תחלואים וחסיד גמור".

בזהר (חלק ב, ריבא) מוסבר, שעל-ידי ייסוריו של המשיח, ישראל ניצולים מן הדין: "אלמלא דאיהו אקיל מעליהו דישראל ונטיל עליה, לא הווי בר-נש דיכיל למסבל ייסוריהו דישראל על עונוי דאורייתא" (=אילו לא הוא [המשיח], שנושא עליו את ייסוריהם של ישראל ומקל עליהם, לא היה אדם יכול לסבול את הייסורים שישראל חייבים על חטאיהם).

כך נאמר (ישעיה נג, דה): "אכן חולינו הוא נשא ומכאובינו סבלם... הוא מחולל מפשעינו, מדוכא מעוונותינו". הרמב"ן (בפירושו על הפסוק "הנה ישכיל עבדי") מפרש: "כי החבורה שהוא מצטער ומתגורר עליה, תרפא אותנו, כי ה' יסלח לנו בזכותו ונתרפא מפשעינו ועוונות אבותינו".

חפץ ה' בידו יצלח

המדרש (ילקוט שמעוני ישעיה רמז תצט) מתאר דרשיח בין הקב"ה למלך המשיח. הקב"ה אומר לו, שאם רצונו להציל גם את החוטאים שבעם-ישראל, עליו לקבל עליו ייסורים קשים: "עושים אותך כעגל הזה שכהו עיניו ומשנקין את רוחך בעול, ובעוונותיהם של אלו עתידה לשונך להידבק בחכך. רצונך בכך?". והמשיח עונה לו: "ריבונר-של-עולם, בגילת ליבי ובשמחת ליבי אני מקבל עליי, על-מנת שלא יאבד אחד מישראל... בכך אני רוצה, בכך אני מקבל".

ואכן, האלשיך (בפירושו לישעיהו נג) אומר, שהמשיח מקבל עליו את הייסורים מרצונו ובבחירתו: "כי הוא מעצמו חפץ לנושאם... ואנחנו חשבנוהו שלא היה נוטלם מעצמו, רק נגוע מוכה אלוקים הוא". והוא מוסיף ומסיים, שכשתבוא העת שיתגלה בכל הדרו, יראו הכול ויבינו "כמה גדול כוח סובל ייסורין על הדור".

בכוחו של העם להקל את ייסוריו של המשיח, על-ידי תשובה ותוספת בזכויות ובמעשים טובים. וכך האלשיך מדגיש, שבני-ישראל "מוסיפים כוח במשיחם": "כי בצדק שיעשו העם יוסיפו כוח במלכם", ועל-ידי האמונה "באיכות ומעלת מלך המשיח" יביאו "תוספת כוח זכותו" (והוא מזהיר: "בל תהיו חלילה מהמתישים כוחו ומאבדים גודל טובתכם שעל-ידו").

ובסופו של דבר מתקיים במשיח "אירוק ימים וחפץ ה' בידו יצלח", וכדברי הרמב"ן: "כי הוא ישלים הגאולה אשר השי"ת חפץ בה".

חדשים לדירת הרב שניאורסון. בהתחשבו רבי לוי-יצחק וברצונו למעט בחוסר הנוחות שייגרם לו, התחכם ומסר את הצו לא לבתה של בעלת-הבית אלא למורה שחיפשה אף היא דירה לה ולבנה הקטן. על-פי התרשמותו המורה נראתה עדינה יותר, והוא קיווה שאיתה יוכלו הרב והרבנית להסתדר טוב יותר.

פניהם של הרב והרבנית נפלו כאשר התייצבו האישה והילד בפנת דירתם, בליווי בעלת-הבית. האישה נופפה בצו המאשר את כניסתם לדירה, ובהכרזה חגיגית פנתה לפניהם אל בעלת-הבית ואמרה: "שניאורסון אינו רוצה שכנים נוצריים? אני אראה לו שאגור אצלו!".

זה היה כשבועיים לפני יום-הכיפורים. רבי לוי-יצחק ביטא את כאבו לפני אשתו הרבנית, ואמר בדמעות: "כיצד אוכל להתפלל כאן ביום הקדוש?". גם עניין הכשרות הציק להם, מכיוון שמענתה יהיה להם מטבח משותף. ישוב הרב והרבנית לטכס עצה, אך שום מוצא לא עלה על דעתם.

לאחר מכן הופתעו לגלות כי המורה הותירה את הצו על שולחנם קודם צאתה. עבר יום, חלף שבוע ועוד שבוע, והמורה לא באה. בתוך כך הופיעה בדירה כמה פעמים בתה של בעלת-הבית וטענה על ה'עול', אולם בכל פעם הראו לה את הצו, המעיד על כניסתה הקרובה של המורה. החדר תפוס, אמרו לה.

יום אחד, אחרי יום-הכיפורים, פגשה המורה את הרב ברחוב. היא ניגשה אליו ושאלה ביידיש: "רבי, איך עבר עליכם הצום? גם אני צמתתי... לרגע נאלם הרב דום מרוב הפתעה, אך האישה הוסיפה וסיפרה כי היא יהודייה, פליטה מפולין, וכי כדי להציל את חייה שיתנה את שמה בתעודת הזהות. כך הצליחה לנדוד ללא חשש ממקום למקום עד שהגיעה לצ'אלי.

"מיד כשראינו אתכם", אמרה, "החלטתי לא להפריע לכם ולא להשבת את מנוחתכם. את הדברים שאמרתי באוזני בעלת-הבית אמרתי לשם הסוואה בלבד. אתם יכולים להתגורר בחדרכם בשלום, ואם מישוהו יבוא בטענות, הראו לו את הצו שלי".

סיפור נפלא זה ועוד ניסים מופלאים עודדו את הרב והרבנית בימי גלותם, אולם שנות הסבל הכריעו את בריאותו של רבי לוי-יצחק שניאורסון, ולאחר ששוחרר חלה מרוב צרות וייסורים, ונסתלק ביום רביעי כ' במנחם-אב תש"ד, בעיר אלמנה-אטה שבקזחסטן. קברו בבית-העלמין היהודי בעיר מושך אליו רבים, שבאים לשפוך שיח ולהעתיך תפילה.

שאלו את רבי אהרון מקרלין מה למד אצל המגיד ממזריטש. השיב: "לא- כלום". שאלוהו: "מה פירוש הדבר?". השיב להם: "למדתי שהנני לא-יכולים פתגם חסידי"

סיפורו של מאבק עצוב

והוא ביקש לברר תחילה את עמדת ההלכה. הוא פנה אל הרבנים הגאונים הרב מרדכי אליהו והרב עובדיה יוסף, והם נתנו לו את ברכת הדרך.

ניסיונות העתקה

בתוך חמישה ימים, מד' במנחם-אב ועד תשעה בו, עמלו חמישה עורכי דין ממשדרו על לימוד החומר והכנתו לקראת הגשת עתירה לבג"ץ. בריבונות גייס קורנאלדי את הפרופ' דוד קסוטו, ראש המחלקה לאדריכלות במכללת יו"ש ואדריכל בתי-הכנסת, ואת ראובן גפני, גאוגרף היסטורי, במאמץ להכין תכנית להעתקת בתי-הכנסת.

בעקבות הדיון הראשון בבג"ץ נשלחה משלחת מטעם המדינה, ובה גם קסוטו וגפני, כדי לתעד כל פרט בבתי-הכנסת. לאחר זאת נעקרו חלונות מיוחדים וסורגים, תחריטים, כיורים וכל מה שהיה אפשר להציל. גם את הכיפה מבית-הכנסת בנצרים רצו לעקור, כדי להעתיקה למקום אחר, אולם ירי צלפים ערבים מנע זאת.

הלחץ הועיל

בי"ח במנחם-אב פסקו שופטי בג"ץ שאין מקום להתערב בהחלטות בעלות אופי מדיני. קורנאלדי ניסה לבקש עוד דיון בסוגיה, והשופטים החליטו, ברוב של ארבעה נגד שלושה, שלא לקיים עוד דיון. בכך נחתם המאבק המשפטי. עכשיו הופנה הלחץ לעבר הזירה הפוליטית. הרב עובדיה יוסף קרא

משדרו במרכז ירושלים ישב השבוע עו"ד גלעד קורנאלדי, ומחה דמעה. ארבע שנים מלאו לעקירת יישובי חבל עזה, והוא מסכם פרק עצוב - מאבקו נגד ממשלת ישראל כדי שתימנע מכוונתה להרוס את בתי-הכנסת ביישובי המגורשים. את המאבק הוא מגולל בספר 'משפט נעילה', שהוציא לאור בימים האלה.

בימים רגילים הוא עוסק בנושאי קניין רוחני ומשפחה. הוא דור רביעי למשפחת עורכי-דין. זיכרונות הילדות שלו מעלים דיונים משפטיים ארוכים עם אביו, הפרופ' מיכאל קורנאלדי, והליכה לבית המשפט העליון. "הייתי יושב ליד אבי ורושם לי: פלוני היה צריך לומר כך ואלמוני היה צריך לטעון כך", הוא מחייך.

בקשת הרב

בנעוריו דווקא רצה להתרחק מעריכת-הדין ופנה ללימודי מחשבת ישראל. עוד כשלמד בישיבה התיכונית 'אור עציון' גילה שיש מחסור בספרי הכנה לבגרות במקצוע, וחיבר ספר הכנה. אחר כך למד שנה במקור חיים ובישיבת ההסדר 'אור עציון', ובהמשך למד מחשבת ישראל באוניברסיטה. אך כעבור שנתיים החליט ללמוד משפטים.

את המאבק למניעת הריסת בתי-הכנסת התחיל בעקבות מכתב שקיבל אביו מהרב ישי בר-חן, רב יישובי צפון חבל עזה, ובו הוא מבקש לפעול בכל דרך להגן על בתי-הכנסת, בתי-המדרש והמקומות הקדושים בחבל עזה. האב מסר את המכתב לבנו,

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

מקררים ללא פתרון

שאלה: מי שיש לו מקרר מהדגמים המתקדמים, שאין בו התקן שבת מוסמך, האם יש דרך להשתמש בו בשבת?

תשובה: יש דגמים שבהם אפשר להדביק בסרט דבק חזק את המתגים המופעלים עם פתיחת הדלת. זאולם בדגמים רבים הפעלת המערכות נעשית על-ידי חיישנים פנימיים, שאין דרך לנטרלם בהדבקת המתגים וכדומה. מקרר כזה אין שום אפשרות לפתוח או לסגור בשבת, כי כל פעולה כזאת היא חילול שבת ישיר ומידי.

חשוב להזמין טכנאי מקררים שיבדוק את המקרר ויקבע אם אפשר למנוע את חילול השבת על-ידי הדבקת המתגים, או שיש בו חיישנים פנימיים שאי-אפשר לנטרלם.

הפתרון לסוג כזה של מקררים מסורבל ולא נוח, אבל זה הפתרון היחיד - שימוש בשעון שבת, שמנתק

לגמרי את המקרר מרשת החשמל בזמנים שבהם רוצים להשתמש בו.

יש לבקש מחשמלאי מוסמך להתקין ליד המקרר שעון שבת שיש גישה נוחה אליו. אליו תחובר נורה שתשמש אות אזהרה, שכל עוד היא דולקת אין לפתוח או לסגור את המקרר. את תקע המקרר יש לחבר לשעון השבת, ולכווננו שניתוק מחשמל בזמני הסעודות. כמו-כן אפשר לכווננו שבכל שעה יהיו 15 דקות של ניתוק מחשמל, ואז יהיה אפשר לחכות לאותן 15 דקות כדי לפתוח את המקרר.

מהמכון המדעי טכנולוגי להלכה נמסר, כי אחרי הפרסום במדור זה (גיליון 1172) הוצף המכון בפניות המבקשות פתרון למקררים טנולי התקן שבת. צוות המכון תכנן את הפתרון של שעון שבת ונורת אזהרה, אבל עדיין לא נמצא יזם לייצור ההתקן ולשיווקו. אם יש יזם כזה, המכון ישמח להעביר לו את פרטי ההתקן, לצד עוד פיתוחים שתוכננו במכון ומחכים ליזם ולמשווק המתאים (טלפון 02-6423230).

עו"ד קורנאלדי וספרו החדש המסכם את המאבק

לנשיא המדינה לבקש מראש-הממשלה להימנע מלהרוס את בתי-הכנסת. שיחות טלפון נסערו והגיעו ללשכת ראש-הממשלה מיהודי ארה"ב. הלחץ עשה את שלו: בישיבת ממשלה הוחלט שלא להרוס את בתי-הכנסת.

"זה היה ניצחון עצוב, אבל חשוב", הוא אומר. "הרבנים הכריעו כי מוטב שבתי-הכנסת ייהרסו בידי הערבים ולא בידי יהודים, ודעתם נתקבלה. עובדה היא שכמה וכמה מבתי-הכנסת עדיין עומדים על תילם. אחרי שהסתלקה התקשורת, הפסיקו הערבים את הריס מבני הקודש השוממים".

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

שולחן שבת

לכל התורה בכרך אחד

שלוש שיחות לכל פרשה, מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש

להזמנות: טל' 1-718-6041020